

TANTÁRGYLEÍRÁS

Tanegység:	Civil társadalom és mozgalmak
Tantárgyfelelős:	Dr. Berényi Zoltán
Oktató:	Dr. Berényi Zoltán
Óraszám:	30
Számonkérés módja:	kollokvium

A tantárgy leírása:

A kurzus során a hallgatók megismerkedhetnek az alkotmányos demokrácia és a civil társadalom fogalmával. Választ kapnak arra a kérdésre, hogy jól működő demokrácia miért követeli meg erős civil társadalom létét. A kurzus történeti áttekintést ad a civil társadalom fejlődéséről, s elemzi, milyen tényezők akadályozzák az erős civil társadalom kialakulását 1989 után Magyarországon.

1. Bevezetés – a “civil” fogalom értelmezése
2. A civil társadalom fogalmának 1989 előtti nyugat- és kelet-európai értelmezései (történeti áttekintés)
3. A civil társadalom 1989 után értelmezett fogalmának kritikája – I.
4. A civil társadalom 1989 után értelmezett fogalmának kritikája – II.
5. A. Koestler, K. Wilber, M. Edwards integrál-elmélete - I.
6. A. Koestler, K. Wilber, M. Edwards integrál-elmélete – II.
7. A. Koestler, K. Wilber, M. Edwards integrál-elméletének kritikája és elemzési célokra történő felhasználás érdekében történő módosítása
8. A civil társadalom normatív és funkcionális definíciójának megalkotása a módosított integrál-elmélet felhasználásával
9. A demokrácia-elméletek és kritikájuk
10. A demokratikus politikai rendszer hatékonyságának lehetséges indikátorai: az elit-központú determinizmus és ennek kritikája
11. A demokratikus politikai rendszer hatékonyságának lehetséges indikátorai: az intézmény-központú determinizmus és ennek kritikája
12. A civil társadalom erőssége Magyarországon 1989 előtt
13. A civil társadalom erőssége az 1989 utáni Magyarországon
14. A civil társadalom és a demokrácia minősége Magyarországon

Vizsgára bocsátás feltételei:

A kurzus anyagának elsajátítása. Az órákon való részvétel kötelező, maximum 3 igazolt hiányzás megengedett.

Értékelés (félévközi ellenőrzések formája, év végi értékelés módja):

kollokvium, írásbeli vizsga

Megjegyzés (feltételezett tudásanyag, előképzettségi szint):

nincs

Kötelező irodalom:

- Szabó M. (2004): Globalizáció, regionalizmus, civil társadalom. Századvég Kiadó, Budapest.
- Berényi Z. (2001): Democratic Values and Civic Culture in Hungary. Hungarian Academy of Science - IPS, Budapest.

Ajánlott irodalom:

- Berényi, Z. (1999): Constitutional Democracy and Civil Society in Post-Communist Hungary. Hungarian Academy of Science – IPS, Budapest.
- Hall, J. A. (1995): Civil Society. Theory, History, Comparison. Polity Press, Cambridge - Oxford.
- Cox, T., and Vass, L. (1993). ‘Civil Society and Interest Representation in Hungarian Political Development’, in A. Ágh (ed.) Hungary: The Politics of Transition, Budapest, Akadémia. pp. 153-179.

A tantárgy keretében elsajátítandó ismeretek és kompetenciák:

a) tudás

- „A politológus ismeri a társadalomtudományi fogalomkészlet minden fontosabb elemét, alapos történeti ismeretekkel bír, érti a közgondolkodásnál mélyebb összefüggéseket. Magabiztos módszertani tudással rendelkezik”
- „A politológus elsajátította a politikatudomány alapvető fogalmait és a politikai elemzés tudományos módszereit”
- „A politológus ismeretei birtokában értelmezni tudja a politika konfliktusos folyamatait, a pártok és érdekszervezetek tevékenységét, elemezni tudja a választásokat és a politikai döntéshozatali folyamatokat”
- „A politológus rendszeres elméleti ismeretekkel rendelkezik a politikai tevékenység legfontosabb összetevőiről, ismeri a politika eszmetörténetét, az alapvető politikai elméleteket és ideológiákat”
- „A politológus tisztában van a döntéshozatali folyamatok komplexitásával”
- „A politológus tájékozott a politikai kultúra és tradíciók szerepéről”

b) képességek

- „A politológus érti és használni képes szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven”
- „Képes a politikai folyamatok tárgyszerű elemzésére és értelmezésére, a politikai információk értékelésére”
- „Képes politikai szakértői, elemzői feladatok ellátására”
- „Képes a politikai problémák azonosítására, a döntéshozatali alternatívák értékelésére”

c) attitűd

- „A politológus elkötelezett a jogállam és demokrácia, a társadalmi egyenlőség eszméi iránt”
- „A politológus számára fontos a tárgyilagosság és a tolerancia, hogy a politika konfliktusos folyamataiban kellőképp eligazodjon”
- „Követi szakmája fejlődését, az új felismeréseket, tényeket és tudományos következtetéseket megosztja környezetével”

- „Nyitott a szakmai innováció minden formája iránt, befogadó és egyben kritikus az elméleti, gyakorlati és módszertani újításokkal szemben”
- „Nyitott a kritikus önértékelésre, a szakmai továbbképzés különböző formáira, az értelmiségi világlátás önfejlesztő módszereire”

a) autonómia és felelősség

- „A politológus képes önmaga továbbképzésére, a megoldásokhoz szükséges új ismeretek és tudás megszerzésére”
- „Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására”
- „Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon”

A tantárgy tematikája a félév során változhat.

Tantárgy kódja: BTSZ106MA-K3

Tantárgy neve: Közpolitikák I.

Oktató: Dr. Krémer Balázs

Tematika **2017/2018. tanév 2. félév**

A kurzus célja:

A különféle közpolitikai koncepciók megismerése, a tágran értelmezett kormányzati cselekvések elméleti összefüggéseinek és gyakorlati megvalósulásainak elemzése.

A kurzus menete:

A különféle kormányzati cselekvések (kötségvetésből közvetlenül finanszírozott állami/kormányzati programok; decentralizált (önkormányzati) feladatkörök, privát szereplők állami kötelezése és cselekvésük szabályozása/korlátozása; kommunikatív magatartásformák, kampányok és „hatni akaró üzenetek” stb.) sajátosságainak megismerése. Annak tisztázása, hogy e közpolitikai cselekvések, akciók mennyiben jelentenek alternatív megoldási lehetőséget ugyanolyan közpolitikai cselekvések technikai kivitelezéséhez, illetve hogy mennyiben alkalmazhatók különféle célokra. A kormányzati cselekvésekre ható társadalmi nyomásgyakorlások (pl. lobbizás, mozgalmi és civil nyomások; problémák értékalapú tematizálása és a közbeszéd/közgondolkodás befolyása, nyilvánosság stb.) különféle megnyilatkozásai és azok sajátosságai.

Vizsgakövetelmények:

Az órán tárgyalt közpolitikai témák fontosabb sajátosságainak ismerete és konkrét helyzetekre történő alkalmazása.

Tantárgy kódja: BTSZ107MA-K3
Tantárgy neve: Közpolitikák II. (gyak.)
Oktató: Dr. Krémer Balázs

Tematika

2017/2018. tanév 2. félév

A kurzus célja:

Különbéle közösen kiválasztott közpolitikai témákban a lehetséges beavatkozási alternatívák feltárása; a különbéle döntési opciókat támogatók és ellenzők sajátos érveinek és szociológiai sajátosságainak a beazonosítása és elemzése.

A kurzus menete:

Közösen kiválasztott témakörökben a csoport a különbözö döntési és beavatkozási alternatívákat előre beazonosítja, majd az egyes közpolitikai döntési lehetőségek mentén csoportokat („frakciókat”) alakítanak, a saját álláspontjukat kifejtve, a konkurens alternatívát kritizálva és támadva, az órán megvitatjuk a lehetséges közpolitikák előnyeit és hátrányait, majd közösen, valamiféle kompromisszum, közös állásfoglalás kialakítására teszünk kísérletet.

A kurzus témáit a hallgatókkal közösen döntjük el, javasolt témák részben különbéle általános emberi és állampolgári jogi témák (pl. eutanázia, a családi együttélés jogi normái, abortusz stb.), különbéle esélyegyenlőségi témák (kisebbségekkel szembeni diszkrimináció tilalma, társadalmi cselekvést és aktivitást megerősítő intézkedések; nyilvánosságban történő nyelvhasználat szabályozása stb.); különbéle szociálpolitikai és társadalmpolitikai témák (közszolgálatok centralizálása/decentralizálása; privatizáció és kiserződés; tendereztetés és versenyeztetés stb.); a szociálpolitikán kívüli, különbéle társadalmpolitikai területeken is (lakás- és településpolitika, infrastruktúra-fejlesztés, környezetvédelem stb.).

A gyakorlati jegy megszerzésének módja:

Az órára való felkészülés és részvétel alapján, részletes szóbeli értékelés és megbeszélés nyomán.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A tantárgy címe: Szociális tervezés és projektmenedzsment II.

A tantárgy kódja: BTSZ 116 MA

A szak megnevezése (N/L): Szociálpolitika MA

Az oktató neve: Dr. Mohácsi Márta

A tantárgy oktatási céljainak lényegi összefoglalása

A hallgató megismeri a szociális ellátások makrogazdasági környezetét. Megismeri az alapító okirat, az SZMSZ, a munkaterv és a szakmai beszámoló dokumentumait. Tudjon tervezni projektszervezetet és azt tartalommal megtölteni. Ismerje meg a funkcionális stratégiákat és tudja a gyakorlatban alkalmazni.

A tantárgy minimum követelményei

A szociális ellátások makrogazdasági környezetének ismerete. Alapító okirat, SZMSZ, munkaterv ismerete. Projektszervezet kialakítása. Funkcionális stratégiák ismerete.

A félév tematikája (kb.10 témakörre lebontva)

A szociális ellátások makrogazdasági környezete
A szociális szolgáltatások lehetőségei, helyi tervezési szinten
Alapító okirat
Szervezeti és Működési Szabályzat
Munkaterv
Szakmai beszámoló
Munkaszervezés és feladattervezés
Projektszervezet
Funkcionális stratégiák (innovációs, emberi-erőforrás)
Jó gyakorlatok

Vizsgára bocsátás feltételei

A tárgy gyakorlati jegy megszerzésével zárul, melyet a szorgalmi időszakban kell a hallgatónak teljesítenie. A szemináriumokról maximum három hiányzás engedélyezett.

Értékelés (félévközi ellenőrzések formája, év végi értékelés módja)

A félév során egy darab zárthelyi dolgozat eredményes megírása, a tantárgyhoz kapcsolódó témában egy darab prezentáció eredményes megtartása, gyakorlati órákon való részvétel és a gyakorlati órákhoz kapcsolódó feladatok órai megoldása.

Megjegyzés (feltételezett tudásanyag, előképzettségi szint) -

Kötelező irodalom

Kőnig Éva (szerk). (2011): Stratégiai tervezés a szociális munkában. Debreceni Egyetem Szociológia és Szociálpolitika Tanszék, Debrecen

Karoliny Mártonné – Poór József (2017): Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv. Wolters Kluwer (Complex) Kiadó, Budapest, 612 p. ISBN: 978 963 295 648 0

Dobák Miklós – Antal Zsuzsanna (2013): Vezetés és szervezés. Akadémiai Kiadó, Budapest ISBN: 978 963 05 9447 9

A szemináriumokon elhangzott anyagok.

Ajánlott irodalom

Dr. Henczi Lajos – Murvai László (2012): Projekttervezés és projektmenedzsment. SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt. Budapest, 184 p. ISBN: 978 963 63 8399 2

Projektmenedzsment útmutató 5. kiadás. (2013) Akadémiai Kiadó, Budapest, 488 p. ISBN: 978 963 05 9426 4

Eric Verzuh (2006): Projektmenedzsment. HVG Könyvek Kiadó, Budapest, 424 p. ISBN: 978 963 75 2577 3

Szociális igazgatás tantárgy leírás

A tantárgyi oktatás célja:

A félév során a korábban tanult törvényi ismeretek felelevenítése mellett a két nagy humán ágazat kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek a megismerése, a részletszabályok alkalmazásának gyakorlati kérdéseinek az áttekintése.

Lehetőség szerint hivatali látogatások során az eljárások a tényleges adminisztrációs folyamatok és alkalmazott nyomtatványok, informatikai rendszerek megismerése.

A témakörök feldolgozása a hallgatók által választott témában kiselőadás formájában történik.

Témakörök:

1. A jogszabályváltozások áttekintése
2. Az aktív korúak ellátásai
3. Az ápolási díj
4. A közgyógyellátás
5. A települési támogatás
6. A szociális szolgáltatások igénybevételi eljárása
7. A szociális szolgáltatások, intézmények alapidokumentumai és azok tartalma (szakmai program, szervezeti és működési szabályzat, házirend, szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzés)
8. A szolgáltatásokra és ellátottakra vonatkozó nyilvántartások
9. A házi segítségnyújtás szakmai szabályai és adminisztrációja
10. A bentlakásos intézményekre vonatkozó részletszabályok
11. Az intézményi és a személyi térítési díj megállapításának és számolásának szabályai
12. A támogatott lakhatás speciális megoldásai
13. A hajléktalan ellátó rendszer és különös szabályai
14. A nappali ellátások
15. A szociális foglalkoztatás új szabályai
16. A nevelőszülői rendszer felépítése, működési elvei, feladatai

Jogszabályok:

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (Szt.)

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (Gytv.)

és a végrehajtási rendeleteik

Ráczné dr. Lehóczky Zsuzsánna

TANTÁRGYI TEMATIKA

Idegennyelvű szövegelemző szeminárium I–II.**A tantárgy kódja: BTSZ121MA, BTSZ122MA****A szak megnevezése (N/L): Szociálpolitika MA****Az oktató neve: Sipos Flórián****A tantárgy oktatási céljainak lényegi összefoglalása**

A kurzus elsődleges célkitűzése a hallgatók szövegértési és fordítási készségeinek fejlesztése a tudományos szakirodalom területén alkotott szövegekkel, valamint a szociológiai szakszókincsük növelése. A cél, hogy önállóan képesek legyenek feldolgozni szakszövegeket a kutatási területükön.

A kurzus többféle gyakorlat végzésén alapul. Egyrészt a félév elején és végén a TOEFL nyelvvizsga reading comprehension gyakorlatai alapján mérjük fel a hallgatók bemeneti és kimeneti készségeit. Másrészt félév során a kiadott szakirodalmat dolgozzák fel a résztvevők, gyakorlati foglalkozásonként kb. 5 kiadott oldal fordítását beszélnek meg a szemináriumvezetővel: a hallgatók mondatonként felváltva fordítják a szöveget és a problémás szöveghelyeket közösen megbeszélik. Alkalmanként az óra végén összefoglaló szövegértési kérdések megválaszolása is kapcsolódik a gyakorlathoz. Végül, előre egyeztetett gyakorlati foglalkozásokon az önálló szövegértést gyakorolják a hallgatók ellenőrzött körülmények között: a hallgatók szótárral ismeretlen szöveget dolgoznak fel önállóan és a megadott kérdésekre válaszolnak.

Követelmények

- Rendszeres részvétel a szemináriumon (Igazolás nélkül max. 3 órát lehet mulasztani).
- 2 zárthelyi dolgozat megírása, amely a kiadott szöszedetből összeállított tesztből valamint szövegértési és fordítási feladatokból áll.
- Aktív részvétel a szemináriumokon, a kiadott szövegek önálló otthoni feldolgozása.
- Szabadon választott szakirodalom tömörítése 5-6 oldal terjedelemben. A cikket a JSTOR adatbázisból ajánlott letölteni (<http://jstor.org>) és a szemináriumvezető hagyja jóvá. A tömörítést a kurzus MOODLE felületére kell feltölteni.

Értékelés

- zárt helyi dolgozatok 60%
- beadott tömörítés: 20%
- órai munka: 20%

A félév tematikája

1. szeminárium: Felmérés a TOEFL reading comprehension teszt segítségével.

2. szeminárium: Szövegértési gyakorlatok előre feldolgozott szöveggel és a kiadott irodalom közös feldolgozása.

Kötelező irodalom:

1. Frank Webster: Rec: (Castells, Manuel: The power of identity). *British Journal of Sociology* 1998/4:671-672.

Ajánlott irodalom:

1. A. J. Thomson, A. V. Martinet: A practical English grammar. Oxford: Oxford University Press, 1982 és későbbi kiadások.

2. Deborah Philip: Longman preparation course for the TOEFL. New York: Longman, 1993.

3. szeminárium: Szövegértési gyakorlatok ismeretlen szöveggel és a kiadott irodalom közös feldolgozása.

Kötelező irodalom:

1. Kendall, Diana. Global stratification. In Idem: *Sociology in our times*. Sixth Edition. Belmont, CA: Thomson/Wadsworth: 2007 (or later editions). 279-300.

Ajánlott irodalom:

1. A. J. Thomson, A. V. Martinet: A practical English grammar. Oxford: Oxford University Press, 1982 és későbbi kiadások.

2. Deborah Philip: Longman preparation course for the TOEFL. New York: Longman, 1993.

4. szeminárium: Szövegértési gyakorlatok ismeretlen szöveggel és a kiadott irodalom közös feldolgozása.

Kötelező irodalom:

1. Kendall, Diana. Global stratification. In Idem: *Sociology in our times*. Sixth Edition. Belmont, CA: Thomson/Wadsworth: 2007 (or later editions). 279-300.

Ajánlott irodalom:

1. A. J. Thomson, A. V. Martinet: A practical English grammar. Oxford: Oxford University Press, 1982 és későbbi kiadások.

2. Deborah Philip: Longman preparation course for the TOEFL. New York: Longman, 1993.

5. szeminárium: Szövegértési gyakorlatok ismeretlen szöveggel és a kiadott irodalom közös feldolgozása.

Kötelező irodalom:

1. Kendall, Diana. Global stratification. In Idem: *Sociology in our times*. Sixth Edition. Belmont, CA: Thomson/Wadsworth: 2007 (or later editions). 279-300.

Ajánlott irodalom:

1. A. J. Thomson, A. V. Martinet: A practical English grammar. Oxford: Oxford University Press, 1982 és későbbi kiadások.

2. Deborah Philip: Longman preparation course for the TOEFL. New York: Longman, 1993.

6. szeminárium: Szövegértési gyakorlatok ismeretlen szöveggel és a kiadott irodalom közös feldolgozása.

Kötelező irodalom:

1. Kendall, Diana. Global stratification. In Idem: *Sociology in our times*. Sixth Edition. Belmont, CA: Thomson/Wadsworth: 2007 (or later editions). 279-300.

Ajánlott irodalom:

1. A. J. Thomson, A. V. Martinet: A practical English grammar. Oxford: Oxford University Press, 1982 és későbbi kiadások.

2. Deborah Philip: Longman preparation course for the TOEFL. New York: Longman, 1993.

7. szeminárium: 1. Zárt helyi dolgozat.

8. szeminárium: Szövegértési gyakorlatok ismeretlen szöveggel, szótár felhasználásával. A kiadott irodalom közös feldolgozása.

Kötelező irodalom:

1. Kendall, Diana. Aging and inequality based on age. In Idem: *Sociology in our times*. Sixth Edition. Belmont, CA: Thomson/Wadsworth: 2007 (or later editions).

Ajánlott irodalom:

1. A. J. Thomson, A. V. Martinet: A practical English grammar. Oxford: Oxford University Press, 1982 és későbbi kiadások.

2. Deborah Philip: Longman preparation course for the TOEFL. New York: Longman, 1993.

9. szeminárium: Szövegértési gyakorlatok ismeretlen szöveggel, szótár felhasználásával. A kiadott irodalom közös feldolgozása.

Kötelező irodalom:

1. Kendall, Diana. Aging and inequality based on age. In Idem: *Sociology in our times*. Sixth Edition. Belmont, CA: Thomson/Wadsworth: 2007 (or later editions).

Ajánlott irodalom:

1. A. J. Thomson, A. V. Martinet: A practical English grammar. Oxford: Oxford University Press, 1982 és későbbi kiadások.

2. Deborah Philip: Longman preparation course for the TOEFL. New York: Longman, 1993.

10. szeminárium: Szövegértési gyakorlatok ismeretlen szöveggel, szótár felhasználásával. A kiadott irodalom közös feldolgozása.

Kötelező irodalom:

1. Kendall, Diana. Aging and inequality based on age. In Idem: *Sociology in our times*. Sixth Edition. Belmont, CA: Thomson/Wadsworth: 2007 (or later editions).

Ajánlott irodalom:

1. A. J. Thomson, A. V. Martinet: A practical English grammar. Oxford: Oxford University Press, 1982 és későbbi kiadások.

2. Deborah Philip: Longman preparation course for the TOEFL. New York: Longman, 1993.

11. szeminárium: Szövegértési gyakorlatok ismeretlen szöveggel és a kiadott irodalom közös feldolgozása.

Kötelező irodalom:

The Making of the Hungarian Postcommunist Elite: Circulation in Politics, Reproduction in the Economy. *Theory and Society*, Vol. 24, No. 5, Special Issue on Circulation vs. Reproduction of Elites during the Postcommunist Transformation of Eastern Europe (Oct., 1995), pp. 697-722

Ajánlott irodalom:

1. A. J. Thomson, A. V. Martinet: A practical English grammar. Oxford: Oxford University Press, 1982 és későbbi kiadások.
2. Deborah Philip: Longman preparation course for the TOEFL. New York: Longman, 1993.

12. szeminárium: 2. Zárt helyi dolgozat a feldolgozott szövegből. Értékelés.

Mai magyar társadalom

Cél: Ismerkedés a mai magyar társadalom legfontosabb folyamataival és az empirikus elemzés szépségeivel.

Követelmény: Minden órára ELHOZNI (letölteni, a helyszínen – ha van - weben olvasni) az előírt tanulmányokat, s az órán aktívan részt venni azok elemzésében. Az év végi dolgozatírás során az évközben feldolgozott tanulmányokat és az abban szereplő, de közösen nem elemzett táblázatokat, ábrákat kell elemezni.

02/23. A prekariátus

Sik Endre – Szeitl Blanka (2016) A prekariátus mint munkaerőpiaci csoport *Metszetek* 5(3)3-40 http://metszetek.unideb.hu/files/metszetek_2016_3_01_sik_szeitl.pdf

03/02. A polgárság

Sik Endre – Szeitl Blanka (2016) [Polgárság a mai Magyarországon](#) in: *Társadalmi Riport 2016* szerk.: Kolosi Tamás, Tóth I. György, Tárki, Budapest 113-129 old.

03/09. Társadalmi tőke

Füzér Katalin, Gerő Márton, Sik Endre, Zongor Gábor (2005) A társadalmi tőke növelésének lehetőségei fejlesztéspolitikai eszközökkel *Társadalmi Riport 2006*, szerk.: Kolosi Tamás, Tóth I. György, Vukovich György, TÁRKI, Budapest, 335-350 old.
http://www.tarsadalomkutatas.hu/kkk.php?TPUBL-A-703/publikaciok/tpubl_a_703.pdf

03/16. Generáció

Hajdu Gábor – Sik Endre (2016) [A munkával kapcsolatos értékek a világban \(1990–2014\) és a mai Magyarországon](#) in: *Társadalmi Riport 2016* szerk.: Kolosi Tamás, Tóth I. György, Tárki, Budapest 399-421 old.

03/23. Diszkrimináció

Sik Endre, Simonovits Bori (2008) Egyenlő bánásmód és diszkrimináció in: *Társadalmi Riport 2008*, szerk.: Kolosi Tamás, Tóth I. György, TÁRKI, Budapest, 363-386 old.
http://www.tarsadalomkutatas.hu/kkk.php?TPUBL-A-822/publikaciok/tpubl_a_822.pdf

03/30. Értékrendszer

Keller Tamás (2010) Magyarország a világ értéktérképén, in: *Társadalmi Riport 2010*, szerk.: Kolosi Tamás, Tóth I. György, TÁRKI, Budapest, 227-252 oldal.
http://www.tarsadalomkutatas.hu/kkk.php?TPUBL-A-920/publikaciok/tpubl_a_920.pdf

04/13. Testmagasság

Nyíró Zsanna, Sik Endre (2015) A testmagasság hatása a mai Magyarországon In: Jól kinézünk? Tárki Monitor jelentések, 2014, szerk.: Szívós Péter és Tóth I. György, Tárki, Budapest pp. 198-213 http://www.tarki.hu/hu/research/hm/monitor2014_teljes.pdf

04/20. Hátrányos helyzetű települések

Hajdu Gábor – Sik Endre (2014) A hátrányos helyzetű kistélepülés, mint szociológiai jelenség http://www.tarki.hu/hu/publications/WP/regionalis/201401_regionalis_muhely.pdf

04/27. Morális pánik

Sik Endre (2016) Egy hungarikum: a morálistpánik-gomb Mozgó Világ október 67-80. https://www.academia.edu/29226543/Egy_hungaricum_a_mor%C3%A1listp%C3%A1nik-gomb

05/04. Munkaerőpiac és hálózatok

Sik Endre A kapcsolati tőke szociológiája pp. 55-76 http://www.tarki.hu/hu/about/staff/sb/kapcsolati_toke_szociologiaja.pdf

05/11. Munkaerőpiac és szubkultúra

Sik Endre A kapcsolati tőke szociológiája pp. 77-96 http://www.tarki.hu/hu/about/staff/sb/kapcsolati_toke_szociologiaja.pdf

05/18. Dolgozatírás

Migráció MA

Cél: A migrációelméletek szociológiai alapjainak megismerése. Ezen belül a következő témákat érintenénk: a migrációs folyamatok kialakulása, fennmaradása, a migráció különféle formáinak szociológiai okai és következményei, a kapcsolati tőke szerepe a migrációban, az etnikai gazdaság jellemzői, a diaszpóra elmélete, a migráció és az informális gazdaság kapcsolata. A szemeszter második felében a migrációval kapcsolatos közpolitika elméleti és gyakorlati kérdései kapnak nagyobb hangsúlyt.

Követelmény: A végső osztályzat az év végén írandó zárthelyitől függ, amit az évközi munka alapján módosítok (felfelé).

A tantárgy tematikája:

02/23. Kiinduló gondolatok

A migráció szociológiája II. kötet 8-22

03/02. A migrációs folyamatok kialakulásának elméletei

A migráció szociológiája I. kötet 7-22

03/09. A migrációs folyamatok fennmaradásának elméletei

A migráció szociológiája I. kötet 22-28
A migráció szociológiája II. kötet 23-50

03/16. A hálózatelmélet

A migráció szociológiája I. kötet 40-71

03/23. A migrációs burok elmélete

A migráció szociológiája II. kötet 133-158

03/30. A közvetítő kisebbségek elmélete

A migráció szociológiája I. kötet 75-86,

04/13. A diaszpóra

A migráció szociológiája II. kötet 107-119

04/20. Migráció, vállalkozás és informális gazdaság

A migráció szociológiája I. kötet 89-119,

04/27. Kivonulás, tiltakozás, lojalitás és migráció

A migráció szociológiája I. kötet 122-142,

05/04. Idegenellenesség

Sik Endre, Simonovits Bori és Szeitl Blanka (2016) Az idegenellenesség alakulása és a bevándorlással kapcsolatos félelmek Magyarországon és a visegrádi országokban REGIO 24 (2):81-108 http://regio.tk.mta.hu/index.php/regio/article/view/114/pdf_95

05/11. A nemzetközi migráció tendenciái és a magyar menekültügy kialakulása

A migráció szociológiája I. kötet 30-38

A migráció szociológiája II. kötet 212-254

Wallace et al (2001) Nyugat-Európa keleti határa:mobilitás az ütközőzónában. In: A migráció szociológiája, Szociális és Családügyi Minisztérium, 171-192 old.

05/18. Dolgozatírás

A kötelező irodalom forrásai (1-9, 12. 13 óra):

http://www.tarki.hu/hu/about/staff/sb/Migracio_Szociologiaja_1.pdf vagy
http://issuu.com/tarki_research/docs/sik_endre_a_migracio_szociologiaja_1/124

http://www.tarki.hu/hu/about/staff/sb/Migracio_Szociologiaja_2.pdf vagy
http://issuu.com/tarki_research/docs/sik_endre_a_migracio_szociologiaja_2

Wallace http://www.tarki.hu/hu/about/staff/sb/wallace_nyugat-europa_keleti_hatara.pdf

Ajánlott irodalom:

A migráció szociológiája II. kötetből:

Diaszpóra és közvetítő kisebbségek elmélete: 51-104, 122-130 old.

Informális gazdaság: 159-181 old.

Migrációs burok: 196-209 old.

Tantárgy kódja: BTSZOC306MA

Tantárgy neve: Munkaerőpiaci politikák és foglalkoztatási rendszerek komplex elemzése

Oktató: Dr. Krémer Balázs

Tematika

2017/2018. tanév 2. félév

A kurzus célja:

A foglalkoztatásra ható különféle politikáknak (pl. oktatás, adó- és fiskális politika, gazdaságélénkítő és területi fejlesztő politikák, szociális biztonság stb.) a foglalkoztatási szerkezet alakulására gyakorolt hatásainak elemzése, főképp nemzetközi szervezetek adatainak és leírásainak összehasonlító elemzésével; hasonló empirikus alapokon a foglalkoztatáspolitikai intézkedések, programok, projektek korrektív céljainak és lehetőségeinek az elemzése.

A kurzus menete:

A hallgatók önállóan választanak egy-egy egyénileg vagy kiscsoportban feldolgozandó témát (amely csatlakozhat az egyéb, pl. OTDK vagy szakdolgozati terveikhez), és az órákon, főképp a témák feldolgozásainak közös sajátosságaira, információforrásaira, azok értelmezésére, a feldolgozás közös módszertani és statisztikai tartalmaira fókuszálva, kutatási szeminárium jelleggel járul hozzá a kurzus ahhoz, hogy a hallgatók minél színvonalasabban és körültekintőbben készítsék el önálló elemzéseiket.

Vizsgakövetelmények:

a hallgatók témaválasztása és az oktatóval közös témaegyeztetése nyomán önálló elemzés elkészítése a nemzetközi munkaerőpiacok témájában. Elvárás az, hogy az elemzés legalább néhány ország munkaerőpiaci tapasztalatait összehasonlító elemzés legyen; hogy tárja fel az egyes országok munkaerőpiaci jelenségeinek közös és eltérő sajátosságait, és mind az egyezéseket/hasonlóságokat, mind az eltéréseket hozza összefüggésbe, magyarázza más gazdasági/társadalmi sajátosságokkal.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A tantárgy címe: Munkaerő-piaci politikák és szociális innováció

A tantárgyfelelős neve: Csoba Judit

A tantárgy oktatási céljainak lényegi összefoglalása

A tárgy a munkaerő-piaci politikák legfontosabb elméleti és gyakorlati problémáival foglalkozik. A program során bemutatásra kerül a munkaerő-piaci és foglalkoztatáspolitikai rendszerek célja, a célok elérését szolgáló eszközök és innovációk rendszere és ezek eredményessége. A program kiemelten tárgyalja fiatalokat és a tartósan munka nélkül lévőköt segítő munkaerő-piaci és szociális rendszereket, együttműködési formákat.

A félév tematikája

1. témakör: A szegmentált munkaerőpiac és a prekariátus XXI. században.

Kötelező irodalom:

1. Sik Endre- Szeitl Blanka (2013): *A prekariátus mint munkaerőpiaci csoport*
Metszetek 2016/3.
http://metszetek.unideb.hu/files/metszetek_2016_3_01_sik_szeitl.pdf
2. Huszár Ákos- Sík Endre (2017): *Rétegződés, szegmentáció, prekariátus.* in. Kovách Imre (szerk.) Társadalmi integráció. Az egyenlőtlenségek, az együttműködés, az újraelosztás és a hatalom szerkezete a magyar társadalomban Belvedere,
http://www.academia.edu/35320869/R%C3%A9tegz%C5%91d%C3%A9s_szegment%C3%A1ci%C3%B3_prekari%C3%A1tus

Ajánlott irodalom:

1. Galasi Péter – Sik Endre (1979) A szegmentált munkaerőpiac elmélete.
Közgazdasági Szemle, 12. sz., 1487-1500. old.
2. Gábor R. István: Belső versus foglalkozási munkaerőpiac a poszt szocialista átalakulás elhanyagolt dimenziója Közgazdasági Szemle, XLIV. évf., 1997. június (457.473. o.)

2. témakör: A szociális gazdaság – szolidáris gazdaság

Kötelező irodalom:

1. Csoba Judit, Frey Mária, G. Fekete Éva Lévai Márta, Soltász Anikó: (2007)
Szociális gazdaság kézikönyv
OFA, Budapest
http://www.szocialisgazdasag.hu/uploads/pdf/szoc_gazd_kezikonyv.pdf

Ajánlott irodalom:

1. Szociális gazdaság az Európai Unióban
http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/a_ces11042-2012_00_00_tra_etu_hu.pdf
2. Csoba Judit (szerk): Peremhelyzetű társadalmi csoportok társadalmi és munkaerőpiaci integrációja Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen 2009. 17-25.old.

3. témakör Az aktív eszközök hatása és ezek eredményességének mérése

Kötelező irodalom:

1. Csoba Judit- Nagy Zita Éva: A magyarországi képzési, bértámogatási és közfoglalkoztatási programok hatásvizsgálata In: Fazekas K, Kézdi G (szerk.) Munkaerőpiaci tükrök, 2011: közelkép: foglalkoztatáspolitikai programok hatásvizsgálata. 359 p. Budapest: MTA Közgazdaságtudományi Intézet; Országos Foglalkoztatási Közalapítvány, 2011. pp. 113-144.

Ajánlott irodalom:

1. Bálint M.-Köllő J.: A gyermeknevelési támogatások munkaerő-piaci hatásai Esély 2008/1. 3-27. old.
2. Bódis L. – Galasi P. – Micklewright, J. – Nagy Gy.: Munkanélküli ellátás és hatásvizsgálatai Magyarországon. MTA Közgazdaságtudományi Intézet, Budapest, 2005, KTI könyvek 3.
3. Borbély-Pecze Tibor Bors: Aktív korúak mobilizálása Esély 2008/4 53-77. old.
4. Bódis L. – Nagy Gy. Empirikus vizsgálatok a munkanélküli ellátások magatartási előírásainak ellenőrzéséről Kormányzás, Közpénzügyek, Szabályozás 2008/1. 39-47. old.

4. témakör: Helyi foglalkoztatási kezdeményezések, lokális munkaerő-piaci programok

Kötelező irodalom:

1. Németh Nándor (2011): *A helyi kezdeményezésű gazdaságfejlesztési programok vizsgálata* KTI, Budapest
http://www.econ.core.hu/file/download/ktik14/ktik14_book.pdf

Ajánlott irodalom:

1. Csoba Judit: „Esély vagy utópia?” *A lokális munkaerő-piaci politika lehetőségei* Esély 2000/3 45-66.old.
1. Frey Mária: *Munkahelyteremtés a munkaerőpiac fő áramlatán kívül* OFA, Budapest, 1997.1-39. old

5-6. A közfoglalkoztatás rendszere

Kötelező irodalom:

1. Csoba Judit: ”Segély helyett munka”: A közfoglalkoztatás formái és sajátosságai *SZOCIOLÓGIAI SZEMLE* 20:(1) pp. 26-52. (2010)

Ajánlott irodalom

1. Bakó Tamás, Cseres-Gergely Zsombor, Kálmán Judit, Molnár György (kutatásvezető) és Szabó Tibor (2014): *A munkaerőpiac peremén lévők és a költségvetés*
<http://www.parlament.hu/documents/126660/133966/MTA+KRTK+KTI+A+munkaerőpiac+peremén+lévők+és+a+költségvetés+jávitott.pdf/ba01c982-873e-416c-8b7f-c6684fe55db8>
2. Közfoglalkoztatási portál
<http://kozfoglalkoztatasi.kormany.hu/index>
3. Közfoglalkoztatás 2011-től Nemzeti Közfoglalkoztatás Program
<http://www.foglalkoztatasi.hu/?mod=2a&newsid=3912>

7-8. téma A Startmunka Mintaprogramok

Kötelező irodalom:

1. Váradi Mónika (2016): *Értékteremtő közfoglalkoztatás periférikus vidéki terekben*
Esély 2016/1. 30-56. old.

http://www.esely.org/kiadvanyok/2016_1/2016-1_2-1_Varadi_Ertekeremto_kozfoglalkoztatasi.pdf

Ajánlott irodalom:

1. Mit jelent a járási startmunka mintaprogram?

<https://kozfoglalkoztatasi.kormany.hu/download/4/8e/e1000/Besz%C3%A1molo%20a%202016%20evi%20kozfoglalkoztatasi.pdf>

2. Busch Irén (2017): Beszámoló a 2016. évi közfoglalkoztatásról

<https://kozfoglalkoztatasi.kormany.hu/download/4/8e/e1000/Besz%C3%A1molo%20a%202016%20evi%20kozfoglalkoztatasi.pdf>

9.-10. téma A szociális földprogram

Kötelező irodalom:

1. Csoba Judit (2017): A kertkultúra és a háztartásgazdaság szerepe a vidéki szegények társadalmi integrációjában

Tér és Társadalom 2017/3. 85-102. old.

http://epa.oszk.hu/02200/02251/00068/pdf/EPA02251_tet_2017_3_085-102.pdf

Ajánlott irodalom:

1. Rácz Katalin (2009): Útban a szociális gazdaság felé?

Kapocs, 8. évf. 3. sz.

http://epa.oszk.hu/02900/02943/00042/pdf/EPA02943_kapocs_2009_3_02.pdf

2. Szoboszlai Zsolt (1999): A szociális földprogram hatékonysága

Esély 1991/1. 26-44. old.

http://www.esely.org/kiadvanyok/1999_1/asocialistafoldr.pdf

11.-12. téma A szociális szövetkezetek

Kötelező irodalom:

1. G. Fekete Éva- Lipták Katalin (2014) *Közfoglalkoztatásból szociális szövetkezet*
Lukovics Miklós – Zuti Bence (szerk.) 2014: A területi fejlődés dilemmái. SZTE Gazdaságtudományi Kar, Szeged, 123-142. o.

[file:///C:/Users/Csoba%20Judit/Downloads/g_fekete_eva_liptak_katalin_kozfoglalkoztatasi_bol_szocialis_szovetkezet_a_teruleti_fejlodes_dilemmai%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Csoba%20Judit/Downloads/g_fekete_eva_liptak_katalin_kozfoglalkoztatasi_bol_szocialis_szovetkezet_a_teruleti_fejlodes_dilemmai%20(1).pdf)

Ajánlott irodalom:

1. Németh László : Mi a szociális szövetkezet?

<http://szoszov.hu/nemeth-laszlo-mi-a-szocialis-szovetkezet>

2. Nagyné Varga Ilona (2016): Szociális szövetkezetek kialakítása, működtetése

https://www.segelyszervezet.hu/sites/default/files/knowledge-docs/szocialis_szovetkezetek.pdf

3. A Szociális Szövetkezetek Szövetségének honlapja

<http://szoszov.hu/>

A félévi követelmények:

1. A kötelező olvasmányok ismerete
2. Aktív részvétel az órai feladatok megoldásában
3. Az innováció szakirodalmi hátterének és gyakorlati működésének feltárása, órai prezentálása és egy cc. 15 oldalas dolgozat keretében való összefoglalása.